FILM

Aarbechtshelden

No "Megacities" bréngt den éisträichesche Regisseur Michael Glawogger am Oktober säin neitste Film "Workingman's Death" an d'Kinoen - mat Hëllef vum Paul Thiltges, deem seng Firma och déi Kéier fir d'Distributioun suergt. D'woxx war beim Screening dobäi.

Schaffe fir ze iwwerliewen: Mineuren an der Ukraine. *(Foto: V. Marushenko)*

(rw) - De Film fängt u mat enger ironescher Referenz un de Stakhanovismus: Den Donbas Stakhanov hat den 1. September 1935 an enger eenzeger Schicht 102 Tonne Kuelen ofgebaut - doraus huet de Stalin Propaganda gemaach. Mat Fotoën a Filmer iwwert de Stakhanov goufen déi aner Aarbechter an Aarbechterinnen mobiliséiert, fir dësem Held vun der Aarbecht et nozemaachen, an esou d'Produktioun op e Maximum ze dreiwen.

Un déi historesch Uspillung hänkt sech dat éischt Kapitel vu Workingman's Death un: "Heroes" weist ukrainesch Minnenaarbechter, déi a stëllgeluechte Minnen illegal weiderschaffen, well se keng aner Aarbecht fannen. "Mousetraps" ginn déi enk Schächt genannt, déi all Moment kënnen zesummefalen. D'Biller vun den zwee Männer, déi de ganzen Dag an engem Schacht schaffen, deen net vill méi breet wéi si selwer ass, hunn och hir Ausstrahlungskraaft - awer duerch hire krasse Realismus. Während déi zwee matten am Schacht Paus maachen an am Leien hir Zopp läffelen, äntwere si op dem Realisateur seng Froen: "You can't compare us with worker heroes like Stakhanov. We're not being driven by enthusiasm. Our enthusiasm comes from the will to survive." Iwwerliewen, dat ass fir all d'Figuren am Michael Glawogger sengem neie Film dat Wiesentlecht.

A fënnef Kapitelen weist hie Leit - meeschtens Männer - déi eng physesch extrem ustrengend Aarbecht maachen, an dat fir en Hongerloun. Schwiewelmineuren an Indonesien, déi déi sténkeg, gliddeg Stécker Schwiewel aus dem Vulkan briechen - sou séier wéi et geet, well et gëtt op d'Gewiicht bezuelt. Aarbechter an engem Schluechthaus an Nigeria, déi am Blutt, am Dreck an an de Kreesch vun den Déieren d'Véi schluechten, hinnen de Pelz ofbrennen, d'Fleesch zerstéckelen an da verkafen. Paschtounesch Migranten am Pakistan, déi riiseg, ausrangéiert Uelegtankere mat primitivem Aarbechtsmaterial a Stécker zerleeën. Chinesesch Stolaarbechter, déi a Schmelze schaffen, déi iergendwou ofgerappt a bei hinnen erëm opgebaut goufen. Vläicht ass engt vu Lëtzebuerg dobäi?

De Glawogger weist d'Krassheet an d'Brutalitéit vun deem Liewen, dat just op Aarbecht ausgeriicht ass. Eng Form vun Aarbecht, déi et bal net méi gëtt. Hien zwëngt eis an deen Dilemma eran, deen eis Zäit ausmécht: Hei gëtt eng Zort Aarbecht gewisen, déi schéngt ze verschwannen, schwéier a geféierlech kierperlech Aarbecht. An zu gläicher Zäit wou mer denken, dat do misst verbuede ginn, dat gëtt an zéng Joer vu Maschinne gemaach, wësse mer: Et ass fir vill Leit déi eenzeg Manéier z'iwwerliewen. Wann dës Aarbecht verschwënnt, wat maache se dann?

De Regisseur weist awer och, wéi aus deenen dreckege Kierperen, déi wéi Maschinne fonktionéieren, no der Schicht frëndlech Leit ginn, déi gespréicheg sinn, mat de Kollege fachsimpelen oder doheem mat der Fra gecksen. Déi Zeen, wou dem ukraineschen Aarbechter a senger Fra hiirt klengt Gléck gewise gëtt - eng schappeg Wunneng, an där se eng kleng Geess zillen, gehéiert zu deenen emouvantsten am ganze Film. Déi meescht vun den Aarbechter, déi de Glawogger interviewt, behaapten, si wieren zefridden, jo souguer glécklech. Kann een en dat gleewen? Wat een hinnen éischter gleewt, ass wann se vun der Gefor schwätzen: "Death is always with us."

Irritéieren deet un dësem Film - trotz sengem Realismus - d'Grandiositéit vu villen Zeenen. Beandrockend Vuen, extrem kräfteg Faarwen, déi trotz der Krassheet vun de Biller fir eng gewëssen Esthetiséirung suergen. Heiansdo freet ee sech, ob de Glawogger net och dem Mythos vun der Muskelaarbecht verfällt, nostalgesch gëtt. Och den thematesche Choix dréit zu dëser Irritatioun bäi. Et gëtt aner kierperlech Aarbecht, déi genee sou ausbeuteresch ass wéi déi am Film, awer manner spektakulär a Biller ëmzesetzen ass. Mee do geet et net ëm Helden.

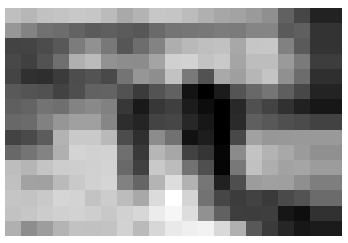

Ukraine: V. Marushenko

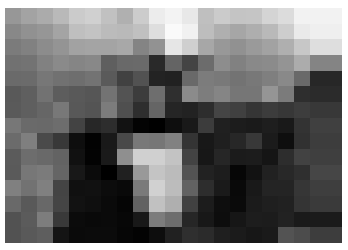

Indonesien: M. Iqbal

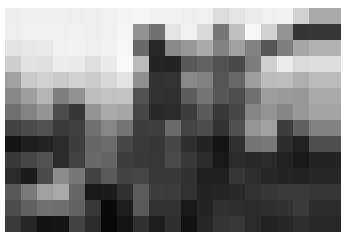

Nigeria: U.J. Iroha

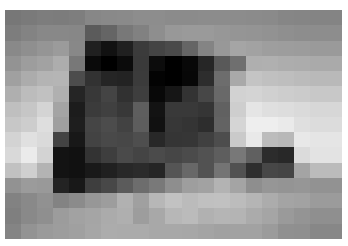

Pakistan: Abdul Khan

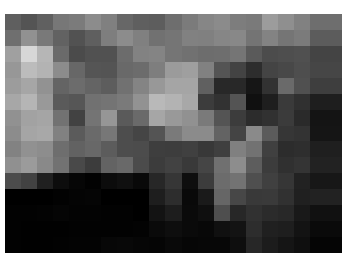

China: P. Danquart

INTERVIEW

"Biller, déi een net méi lass gëtt"

(rw) - Am Virfeld vu "Workingman's Death" senger éischter Apparitioun - Ufank September beim Filmfestival vu Venedeg - huet d'woxx sech per Mail mam Paul Thiltges, dem Distributeur vum Film, ënnerhalen.

Firwat distribuéiers du dëse Film?

"Paul Thiltges Distributions" (PTD) hat schonn dem Michael Glawogger säi viregten Dokumentarfilm distribuéiert. Sou kleng Gesellschaften wéi PTD hu géintiwwer grousse Boîten natierlech de Virdeel, datt si sech ganz exklusiv ëm de Film beméien. Megacities wor e "produit-phare", well de Film d'Méiglechkeet vun enger grousser Visibilitéit um Marché ginn huet: Et muss ee bedenken, datt dee Film op iwwer 30 Festivale gewise gouf, dorënner déi fir Dokumentairen am prestigiéisten, wéi de Sundance Film Festival oder de Cinéma du Réel zu Paräis. Ech hunn och nach ni esou vill Rechter u Bibliothéike vu groussen Universitéiten an Amerika verkaf wéi bei deem Film. Ech hat mer awer éierlech gesot beim Verkaf vu Megacities méi erwaart. Eréischt duerch dës Zesummenaarbecht ass e Vertrauensverhältnis tëscht dem Michi a senger Produktiounsfirma Lotus a mir entstan. Bei Workingman's Death gouf ech gefrot, op ech neess de Verkaf géif iwwerhuelen, an ech hu spontan jo gesot. De Michi ass e Mënsch, dee mech touchéiert, a seng Filmer och. A well ech nëmme Filmer gutt verkafe kann, déi ech gär hunn ...

Ass et dann éischter e Gerücht, datt den Documentaire eng nei Bléi erliewt? Oder sinn et d'Programmateuren, déi dem Public näischt zoutrauen?

Den Documentaire erliewt tatsächlech weltwäit eng nei Bléi. Dat heescht awer net, dass en elo géif den amerikaneschen Actionfilm vun de Leinwänn verdreiwen. D'Geldgeber an d'Distributeure gi sech vun Zäit zu Zäit duerfir hir, fir e bësse méi Geld an en Documentaire z'investéieren. Wat d'Programmateuren ugeet, sou kann ech nëmme soen, datt et där enger an där anerer gët. Oder anescht erëm: Filmer, déi de Joy Hoffmann gär huet (oder hat), programméiert hien haut net onbedingt fir an den Utopia, well déi Maschinn muss no wirtschafleche Critèrë gefouert ginn, an do zielt nëmmen eppes: Wéivill Leit sëtzen all owes am Kino? An éierlech: Wéivill Leit ginn sech haut nach zu Lëtzebuerg en Documentaire ukucken? Zum Gléck gëtt et eng (kleng) Alternativ zum Kino: den DVD-Marché.

Wéi géifs de dem Glawogger seng Evolutioun vu Megacities op Workingman's Death charakteriséieren?

Wa bei Megacities nach eng gewësse Portioun "Voyeurismus" derbäi war, dann net méi bei Workingman's Death. Hei setzt d'Kamera sech all de Geforen aus wéi déi Leit, déi se filmt, kraucht mat de Biergaarbechter an e 40 cm niddrege Kueleschacht, sëtzt am Bauch vum Uelechtanker, wann deen opbrëcht. Workingman's Death huet d'Rou a léisst sech Zäit, vill Zäit, fir d'Leit ze kucken. A kuckt och net ewech, wann et emol fir eis Verhältnisser bluddeg zougeet wéi am Schluechthaus an Nigeria. Dem Michi seng Filmer si keng, déi ech mer e puermol ukucken, mee et si sécherlech déi, déi a mengem Kapp Biller aplanzen, déi ech ni méi lass ginn.

Wat ass denger Meenung no seng Absicht, wann hien sou Biller weist?

Wat geet an engem Mënsch vir, deen dräi Joer ronderëm d'Welt fiert, fir déi modern Exploitatioun oder Versklavung vum Aarbechter ze weisen? Keng Ahnung, wat seng Absichte sinn. Et gëtt keen Off-Kommentar, just déi eng oder aner kleng Citatioun gëtt am Bild ageblend, d'Kamera bezitt Positioun, de Michi verstoppt sech schon e bëssen derhannert a léisst eis eleng mat de Biller. Kuckt, datt der eens gitt ...

Déi éisträichesch Journalistin Isabella Reicher schreift: "Megacities ist keine politische oder historische Reportage, keine Analyse." Géifs de dat och fir Workingman's Death soen?

Jo, mee "so what"? De Mischi mëcht Filmer a schreift keng Thesen iwwer gesellschaftlech Mëssstänn oder hält Anti-Globaliséierungsrieden. Mee wann een awer selwer e bësse politesch Feingespier huet, da kann een nëmmen souwuel Megacities wéi och Workingman's Death als dat gesinn, wat se tatsächlech sinn: äusserst politesch Filmer, déi een oprëselen an een nodenklech maachen, déi een en plus och nach touchéieren an ergräifen, sou wahnsinneg schéin a gläichzäiteg brutal sinn d'Biller, déi een do zervéiert kritt.

Leeft de Film net Gefor, de Misär ze esthetiséieren?

Déi Fra an der Ukraine, déi mat hirem Mann an de Kueleschacht kraucht an doheem d'Geesselche grousszitt a laacht a behaapt, si hätt e schéint Liewen, ass dat Misär? Oder de Schweesser, dee während 10 oder 11 Méint an engem Stéck ënnert gréisster Liewensgefor Uelechtankeren a Stécker leet, ass dat éischter Misär? An do kann een dann d'Biller gär hunn oder zevill esthetesch fannen, mee de Geschichte vun deene Leit oder hirem Misär kann een sech dach net entzéien, an d'Diskussioun ass lancéiert. An dat ass menger Meenung no dat eenzegt, wat zielt.

Obschonns: Verfällt de Glawogger net um Niveau vun der Billersprooch an eng ähnlech Mythiséierung géintiwwer der Aarbecht, wéi déi, déi e mat den Ufangsbiller iwwert de Stakanov kritiséiert? Just datt seng eben negativ ass.

Kann ech der net falsch maachen, mee fir mech ass dat awer legitim, well de Michi esou mat sengem Film eng Wierkung beim Publikum erreecht, déi en anescht wahrscheinlech net géif erreechen. An hie mëcht dat jo och an enger "gudder" Intentioun, oder net? Wann en hautdesdaags keng groussaarteg a spektakulär Biller mëcht, kann een et direkt vergiessen, mat engem Documentaire nach an de Kino ze kommen. Och Workingman's Death wäert et awer a ville Länner schwéier hunn: Well haut däerf een zwar Filmer weisen, an deenen Mënschen aner Mënschen bluddeg schloën an op déi bestialeschst Manéier ofmuerksen, mee et ass ëmmer nach schwiereg, ze weisen, wéi Déieren an engem Schluechthaus geschluecht ginn.